

Kommunalisera Närlunda och Stockby vägföreningar

Ekerö har växande problem med planering för trafikframkomlighet. Det beror på att kommunen är växande och att ansvaret för väghållning delas av kommunen med enskilda väghållare även i centralt belägna områden. Kommunen skulle behöva ta ett ökat ansvar för att planera för framkomlighet och trafiksäkerhet.

I kommunen finns det ett stort antal vägföreningar som hanterar skötsel och drift av enskilda vägar. Uppskattningsvis finns det ca 150 vägföreningar i kommunen. Huvudmannaskapet för vägar som är allmän plats kan vara antingen kommunalt eller enskilt. Det mest centrala i lagstiftningen angående huvudmannaskapet är portaltexten i PBL:

”Kommunen ska vara huvudman för allmänna platser. Kommunen får dock, om det finns särskilda skäl för det, i detaljplanen bestämma att huvudmannaskapet istället ska vara enskilt för en eller flera platser.” (Plan- och bygglag (2010:900) 4 kap 7§)

Historiskt har Ekerö kommun inte följt lagstiftningen utan lagt ett mycket stort ansvar på enskilda väghållare även i tätortsnära detaljplaner som omfattar allmän plats. Det fungerar inte längre särskilt nu när Ekerö står inför en ännu större befolkningsökning i och med förbifartens tillkomst. Tiden är därför inne för att bygga och organisera skötseln av vägnätet i våra tätorter på ett mer sammanhållet sätt. På så vis kan kommunen ta ett ansvar för framkomlighet, cykelplanen, säkra skolvägar, renhållning längs vägrenar mm.

Närlunda och Stockby vägföreningar

I Ekerö finns sveriges två största vägföreningar, Närlunda och Stockby. Närlunda vägförening omfattar 45 km gata, 9 km gång och cykelväg, 32 hektar grönområde och ca 3000 medlemmar. Stockby vägförening, 28 km gata och mer än 900 medlemmar.

Både Närlunda och Stockby vägföreningar har uttryckligen till kommunen länge drivit att de vill bli kommunaliserade. Hela deras vägnät ligger inom detaljplanerat område i tätortsbandet. Flera stora kommunala skolor, förskolor och vård- och omsorgsboenden ligger i deras verksamhetsområde. Kommunen är medlem i båda föreningarna och har de högsta avgifterna pga detta.

Tidigare utredning

Enligt NAI Svefas konsultrapport från 2007 skulle kostnaden för övertagande av Närlunda och Stockby röra sig om ca 6 miljoner årligen. Tekniska kontoret skulle behöva anställa en gatuingenjör. Kommunen skulle spara ca en halv miljon kronor i vägavgifter. De enskilda fastighetsägarna skulle få 6 miljoner mindre i vägavgifter, kommunen får ökade vägunderhållskostnader i motsvarande grad. Samhällsekonomiskt är det ett nollsummespel. Kommunen slipper betala moms vilket vägföreningar inte gör. Frågan är vem som på sikt ansvarar/underhåller vägar bäst för kommuninnevärdarna.

Ekeröalliansen har lovat att ta fram en ny utredning under innevarande mandatperiod. Detta har inte skett än, man har inte ens kommit fram till vad utredningen ska utreda. Liberalerna anser att det inte längre finns behov av en utredning om Närlunda och Stockby vägföreningar ska kommunaliseras utan det som behövs är en utredning på hur det görs på snabbast och bästa sätt.

Dolda samhällskostnader idag

Idag går det en hel del tid för tjänstepersonerna i kommunen till att samordna mellan de stora vägföreningar och kommunen. Kommunen har inte rådighet över vägskötseln till många av sina skolor, förskolor vård- och omsorgsboenden mm. Även De flesta Ekeröbor tror att det är kommunen som har ansvar för vägunderhållet och ringer fel när de har synpunkter. Många Ekeröbor får även lägga ideell tid i föreningar som har ett mycket stort samhällsansvar.

Liberalernas ståndpunkt

Vi i Liberalerna Ekerö anser att det är hög tid att Ekerö kommun tar ett större ansvar för vägar samt gång och cykelvägar i våra tätorter. Dagens situation är ohållbar och det kommer bli allt värre när Ekerö växer de kommande åren. För oss är inte frågan om vi ska kommunalisera de stora vägföreningarna utan hur gör kommunen det på bästa vis. Man inleder med Närlunda och Stockby vägföreningar men principen kan även tillämpas på andra vägföreningar om de så önskar och det är motiverat.

Liberalerna Ekerö föreslår därför kommunfullmäktige att besluta:

- att Stockby och Närlunda vägföreningar ska kommunaliseras.
- att en utredning tillsätts snarast med syfte till att lägga upp en plan hur detta kan göras snabbt och på ett korrekt sätt.
- att kommunen svarar upp med detta utökade väghållningsansvar genom en utökad organisation, såsom ett gatukontor eller motsvarande.

Ekerö 2021-05-18

För Liberalerna Ekerö

Alexander Lind af Hageby